

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII W KLASIE VI

A. Odpowiedź pisemna i ustna:

Ocena	Kryteria oceny
Celująca	<p>Odpowiedzi ucznia wskazują na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, uczeń wyraża trafne, samodzielne sądy i popiera je logiczną argumentacją, samodzielnie dociera do różnych źródeł informacji, porządkuje je, przechowuje i na forum klasy prezentuje posiadaną wiedzę historyczną, inicjuje rozwiązywanie problemów i zadań w pracy pozalekcyjnej, uczestniczy w konkursach historycznych, doskonale opanował zakres omawianych treści, wypowiada się poprawną polszczyzną, jego wypowiedzi są poprawne pod względem merytorycznym i językowym.</p> <p>* ocenę celującą za pracę pisemną otrzymuje uczeń, który uzyskał 96 - 100% przewidywanej ilości punktów oraz w swojej pracy zawarł oryginalne i samodzielne sądy, powołuje się na przykłady z literatury samodzielnie przeczytanej, jego praca dowodzi dojrzałości intelektualnej oraz umiejętności posługiwania się pojęciami z treści podstawy programowej.</p>
Bardzo dobra	<p>Odpowiedzi ucznia są wyczerpujące i przemyślane, poprawnie komponuje wypowiedź, która jest prawidłowa pod względem merytorycznym i językowym, uczeń wyraża samodzielne sądy i potrafi je uzasadnić, używa właściwych argumentów, swobodnie operuje faktami wokół zagadnień podstawy programowej, dociera do źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, poprawnie posługuje się pojęciami historycznymi, dostrzega przyczyny i skutki wydarzeń historycznych, porządkuje posiadaną wiedzę i swobodnie z niej korzysta, swobodnie operuje faktami wokół zagadnień podstawy programowej.</p>
Dobra	<p>Odpowiedzi ucznia są poprawne, lecz niewyczerpująco realizują zagadnienia, uczeń wyraża własne sądy, które nie zawsze potrafi uzasadnić, potrafi korzystać z prezentowanych informacji, trudniejsze zadania i problemy historyczne rozwiązuje pod kierunkiem nauczyciela, uczeń zasadniczo odpowiada samodzielnie.</p>
Dostateczny	<p>Uczeń w sposób niepełny realizuje temat, próbuje wyrażać własne sądy, wypowiedź cechuje nieporadność językowa, składniowa i kompozycyjna, uczeń zna najważniejsze fakty i pojęcia, w odpowiedzi występują nieliczne błędy rzeczowe, z podstawowych źródeł informacji potrafi korzystać pod kierunkiem nauczyciela, samodzielnie wykonuje tylko proste zadania.</p>
Dopuszczająca	<p>Uczeń fragmentarycznie wypowiada się na zadany temat, myśli wyrażone nieporadnie, uczeń popełnia liczne błędy rzeczowe, cechuje go ubogi zasób słownictwa, posiada niezbędną wiedzę, nieodzowną w toku dalszego kształcenia, zna podstawowe fakty i pojęcia i przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi, mówi o przebiegu zdarzeń rzadko zachowując chronologię wypowiedzi; słabo odczytuje teksty.</p>
Niedostateczny	<p>Uczeń nie potrafi się wypowiedzieć, nie zna zakresu tematu, wypowiada się nie na temat, odpowiedź nie spełnia wymagań podanych kryteriów oceny pozytywnej, nie potrafi dyskutować, argumentować i wnioskować.</p>

B. Kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.

L.P	OCENA	KRYTERIA OCENY
1	Celująca	Stopień celujący otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową dla danego przedmiotu na danym poziomie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia oraz biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe. Proponuje śmiało, odważne i twórcze rozwiązania problemów i zadań.
2	Bardzo dobra	Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, opanował całość materiału. Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami.
3	Dobra	Stopień dobry otrzymuje uczeń, który nie w pełni opanował wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, który poprawnie i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne. Jego wiadomości i umiejętności pozwalają na zrozumienie większości materiału.
4	Dostateczna	Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności określone podstawą programową, który opanował podstawowe wiadomości z przedmiotu na tyle, że jest w stanie czynić dalsze postępy w uczeniu się. Rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności, czasami przy pomocy nauczyciela.
5	Dopuszczająca	Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który ma braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, który pracuje przy wydatnej pomocy nauczyciela, korzysta z jego uwag i sugestii oraz potrafi rozwiązywać tylko proste zadania, typowe z danego przedmiotu. Jego braki są duże, często niewiele opanował z podstawowych wiadomości.
6	Niedostateczna	Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności zawartych w podstawie programowej, który nie opanował nawet minimum podstawowych wiadomości. Nie potrafi rozwiązywać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

1. Na ocenę celującą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę bardzo dobrą, dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- umieszcza w czasie i przestrzeni wyprawę morską Bartolomeo Diaza,
- rozpoznaje charakterystyczne budowle, wybudowane w stylu barokowym w Europie,
- rozpoznaje postaci na obrazach z epoki: Stanisław Żółkiewski, Zygmunt III Waza, Stefan Czarniecki, Jan II Kazimierz, Bohdan Chmielnicki, Jan III Sobieski,
- zna postaci: Denis Diderot, Wolter, Benjamin Franklin, Gabriel Fahrenheit, James Watt, bracia Montgolfier, Jean Baptiste Colbert, Molier,
- rozpoznaje postaci władców absolutnych oświeceniowych: Fryderyk II Wielki (Prusy), Józef II Habsburg i Maria Teresa Habsburg (Austria), Piotr I Wielki (Rosja),
- wyjaśnia terminy: samodzierżawie, bojarzy,
- zna postać Karola X Gustawa,
- zna postaci twórców i naukowców barokowych (działających w czasach baroku): Izaak Newton, William Shakespeare, Carravagio, Diego Velazquez, Peter Bruegel, Rembrandt von Rijn, Vermeer von Delft, Antonio Vivaldi, Kartezjusz,
- opisuje znaczenie sejmu niemego z 1717 r. dla losów państwa polskiego,
- zna datę uchwalenia praw kardynalnych w Rzeczypospolitej,
- zna postać Nikołaja Repnina i jego wpływ na upadek Rzeczypospolitej,
- zna postać Hugo Kołłątaja i jego wpływ na Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- rozpoznaje order Virtuti Militari, wie który władca ustanowił to odznaczenie,
- wie na czym polega taktyka spalonej ziemi i podaje przykłady zastosowania tej taktyki w historii.

2. Na ocenę bardzo dobrą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- charakteryzuje postaci wspomniane w szczegółowych kryteriach śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dobrą, dostateczną i dopuszczającą,
- sytuuje w przestrzeni posiadłości kolonialne Portugalii i Hiszpanii w dobie wielkich odkryć geograficznych,
- wymienia najważniejsze wynalazki, które umożliwiły wielkie odkrycia geograficzne,
- rozpoznaje szlaki największych wypraw morskich w erze wielkich wypraw geograficznych (misje: K. Kolumba, V. da Gammy, B. Diaza, F. Magellana),
- porównuje największe odłamy protestantyzmu (luteranizm, kalwinizm, anglikanizm) z katolicyzmem,
- zna daty: powstania luteranizmu (wystąpienie Marcina Lutera), powstania Kościoła anglikańskiego, wielkiej wojny północnej, zawarcia traktatu trzech czarnych orłów, założenia Collegium Nobilium,
- zna postaci: papież Paweł III, Amerigo Vespucci, Albrecht Hohenzollern, Kara Mustafa, Michał Korybut Wiśniowiecki, Oliver Cromwell, Armand de Richelieu, Jan Jakub Rousseau, Jan Sebastian Bach, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwik van Beethoven, Stanisław Leszczyński, Stanisław Konarski, Giovanni Lorenzo Bernini, Stanisław Małachowski,
- rozpoznaje obiekty sztuki renesansowej na ziemiach polskich,
- zna, rozpoznaje i analizuje obrazy, ukazujące najważniejsze wydarzenia z historii Polski w epoce nowożytnej (obrazy Jana Matejki: *Hołd Pruski*, *Unia Lubelska*, *Stefan Batory pod Pskowem*, *Rejtan*, *upadek Polski*, *Konstytucja 3 Maja*, *Kościuszko pod Raclawicami*; obrazy związane z oblężeniem Jasnej Góry),
- charakteryzuje znaczenie Hołdu Pruskiego i Hołdu Ruskiego w historii Polski,
- ocenia stan państwa polsko-litewskiego w XVI w., uwzględniając najważniejsze wydarzenia z tego okresu,
- charakteryzuje historię Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVI, XVII i XVIII w. w ujęciu dynamicznym,
- analizuje przyczyny i skutki wojen Rzeczypospolitej Obojga Narodów z sąsiadami w XVII w. (z Rosją, Szwecją i Turcją),
- analizuje wpływ powstania Bohdana Chmielnickiego na losy Rzeczypospolitej Obojga Narodów,

- sytuuje w czasie, lokalizuje i omawia najważniejsze bitwy z udziałem wojsk Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. (bitwy pod: Byczyną, Kircholmem, Kłuszynem, Cecorą, Chocimiem (I), Żółtymi Wodami, Piławcami i Korsuniem, Beresteczkiem, Chocimiem (II), Wiedniem, oblężenia: Zbaraża, Jasnej Góry),
- dokonuje oceny następstw politycznych, społecznych i gospodarczych wojen w XVII w.,
- rozpoznaje charakterystyczne budowle, wybudowane w stylu barokowym w swoim państwie i w swoim regionie,
- zna pojęcia: wielka smuta, inkorporacja, rejestr kozacki,
- wyjaśnia w jaki sposób liberum veto przyczyniło się do przekształcenia ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów z demokracji szlacheckiej w oligarchię magnacką,
- opisuje granice Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. w ujęciu dynamicznym (wie które ziemie Rzeczypospolita Obojga Narodów uzyskała, a które utraciła),
- wymienia postanowienia pokojów/rozejmów w: Dywilinie, Polanowie, Oliwie, Andruszowie, Moskwie,
- charakteryzuje Francję Ludwika XIV jako przykład monarchii absolutnej,
- charakteryzuje Anglię jako przykład monarchii parlamentarnej,
- opisuje okres republiki w Anglii – znasz przyczyny i skutki jej wprowadzenia,
- charakteryzuje Rosję, Prusy i Austrię jako przykłady monarchii absolutnych oświeceniowych,
- wymienia i opisuje dalekosiężne skutki wielkiej rewolucji francuskiej,
- opisuje czasy wielkiego terroru we Francji,
- ocenia wpływ wielkiej rewolucji francuskiej na losy Europy i świata,
- charakteryzuje zasadę umowy społecznej Jana Jakuba Rousseau,
- wyjaśnia funkcjonowanie instytucji ustrojowych USA (system prezydencki przy zachowaniu trójpodziału władzy),
- analizuje i objaśnia zasady zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela,
- opisuje wojnę o sukcesję polską, między Augustem III Sasem i Stanisławem Leszczyńskim,
- ocenia pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej w czasach saskich,
- opisuje projekty reform ustrojowych Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego,
- wymienia osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej,
- opisuje stronnictwa na Sejmie Wielkim,
- zna postać marszałka Sejmu Wielkiego,
- rozpoznaje charakterystyczne cechy polskiego oświecenia i charakteryzuje przykłady sztuki okresu klasycyzmu, z uwzględnieniem własnego regionu,
- ocenia decyzję króla o przystąpieniu do konfederacji targowickiej,
- charakteryzuje dokładnie powstanie/insurekcję kościuszkowskie/ą,
- wie dlaczego chłopcy tak nielicznie wsparli insurekcję kościuszkowską,
- opisuje ziemie, które Rzeczypospolita utraciła w wyniku rozbiorów i potrafi wskazać je na mapie,
- charakteryzuje zmiany polityczne oraz społeczno-gospodarcze w Europie w okresie napoleońskim,
- omawia ustrój Księstwa Warszawskiego,
- rozpoznaje herb Księstwa Warszawskiego,
- przedstawia stosunek Napoleona do sprawy polskiej oraz postawę Polaków wobec Napoleona,
- charakteryzuje kampanię rosyjską Napoleona, jako koniec tzw. napoleońskiej Europy.

3. Na ocenę dobrą uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dostateczną i dopuszczającą,
- wyjaśnia przyczyny i ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy i Nowego Świata,
- rozpoznaje największe dzieła renesansowych twórców kultury,
- rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego,
- wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego i charakteryzuje reformę Kościoła katolickiego (kontreformacja),
- zna daty: trwania soboru trydenckiego, pierwszego sejmu elekcyjnego, uchwalenia Aktu Konfederacji Warszawskiej, założenia konfederacji barskiej, uchwalenia konstytucji USA, koronacji cesarskiej Napoleona Bonaparte,
- zna postaci: Henryk Walezy, Augustyn Kordecki, Karol Monteskiusz,
- umieszcza w czasie i przestrzeni najważniejsze wydarzenia w polityce wewnętrznej ostatnich Jagiellonów (np. rozwój renesansu, przyłączenie Mazowsza),

- umieszcza w czasie i przestrzeni najważniejsze wydarzenia w polityce zagranicznej ostatnich Jagiellonów (np. Hołd Pruski, Unia Lubelska, wojna północna o Inflanty, układy dyplomatyczne z Habsburgami i Turcją),
- rozpoznaje granice państwa polsko-litewskiego po Unii Lubelskiej oraz jego części składowe: Polskę, Litwę, Prusy Książęce, Inflanty,
- wyjaśnia główne założenia konfederacji warszawskiej w historii Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- charakteryzuje stosunki wyznaniowe i narodowościowe w Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- omawia przebieg i rezultaty pierwszych wolnych elekcji,
- opisuje panowanie Stefana Batorego, ze szczególnym uwzględnieniem jego polityki zewnętrznej (wojny z Moskwą),
- omawia przebieg i znaczenie potopu szwedzkiego,
- rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku,
- zna pojęcia: interrex, pacta conventa, rozdwojona elekcja, magnateria,
- wie kto i kiedy po raz pierwszy użył liberum veto,
- wymienia nazwy geograficzne związane z życiem i działalnością Kozaków: Stara Sicz, Zaporozże, Dzikie Pola,
- podaje przykłady monarchii absolutnych, absolutnych oświeceniowych oraz przykład monarchii parlamentarnej w historii nowożytnej,
- wyjaśnia znaczenie chwalebnej rewolucji w historii Anglii,
- charakteryzuje wojnę o niepodległość USA, między Amerykanami, a Brytyjczykami,
- rozpoznaje na ilustracjach Biały Dom i Kapitol, jako siedziby władz USA,
- opisuje znaczenie uchwalenia przez Francję Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela dla historii świata,
- podaje przykłady zastosowań idei oświeceniowych w nauce, literaturze, architekturze i sztuce,
- wymienia instytucje ustrojowe USA,
- omawia przyczyny i charakteryzuje przejawy kryzysu Rzeczypospolitej w epoce saskiej,
- wymienia osiągnięcia Augusta III Sasa w dziedzinie nauki, gospodarki, kultury i architektury,
- wymienia i charakteryzuje najważniejsze reformy Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- wyjaśnia wpływ uchwalenia praw kardynalnych na upadek państwa polskiego w XVIII w.,
- charakteryzuje cele i konsekwencje konfederacji barskiej,
- opisuje znaczenie reform uchwalonych na Sejmie Wielkim dla sytuacji w Rzeczypospolitej (w tym uchwalenie Konstytucji 3 Maja),
- ocenia wpływ zawiazania konfederacji targowickiej na upadek Rzeczypospolitej,
- wymienia miejsca dwóch bitew, stoczonych przez Polaków w wojnie o obronę Konstytucji 3 Maja oraz zna postaci dowódców w obu starciach,
- opisuje najważniejsze wydarzenia z czasów insurekcji kościuszkowskiej,
- wymienia przykłady ziem, które Rzeczypospolita utraciła w wyniku rozbiorów,
- rozróżnia przyczyny wewnętrzne i zewnętrzne upadku Rzeczypospolitej,
- omawia historię Legionów Polskich utworzonych we Włoszech,
- rozpoznaje granice terytorialne Księstwa Warszawskiego na mapie w ujęciu dynamicznym,
- opisuje rządy Bonapartego we Francji i na ziemiach podbitych, podporządkowanych, ze szczególnym uwzględnieniem uchwalenia Kodeksu Napoleona,
- wie co stało się z Napoleonem po bitwie pod Lipskiem oraz pod Waterloo.

4. Na ocenę dostateczną uczeń/uczennica:

- szczegółowe kryteria śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej na ocenę dopuszczającą,
- wyjaśnia, które ziemie nazywano Nowym Światem w okresie wielkich odkryć geograficznych i dlaczego,
- umieszcza w czasie i przestrzeni wyprawy Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana,
- wymienia renesansowych twórców kultury (Rafael Santi, Erazm z Rotterdamu, Jan Gutenberg),
- wymienia przyczyny i skutki reformacji oraz opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra oraz Jana Kalwina,
- wymienia przykładowe reformy soboru trydenckiego,
- przedstawia okoliczności powstania Kościoła anglikańskiego,
- zna daty: powstania Prus Książęcych, śmierci Zygmunta II Augusta (koniec panowania dynastii Jagiellonów w Polsce), ogłoszenia Deklaracji Niepodległości USA, trwania obrad Sejmu Wielkiego, zawiazania konfederacji targowickiej,

- zna postaci: Bona Sforza, Bohdan Chmielnicki, Władysław IV Waza, Stefan Czarniecki, Ludwik XVI, August II Mocny, August III Sas, Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki,
- opisuje model polskiego życia gospodarczego w XVI wieku, uwzględniając działalność gospodarczą polskiej szlachty i rolę chłopów,
- przedstawia największe osiągnięcia polskiego renesansu i reformacji, uwzględniając twórczość Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego,
- przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej między Polską a Litwą w Lublinie i jej główne postanowienia,
- rozpoznaje herb Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- wyjaśnia różnice między unią personalną, a unią realną,
- wyjaśnia okoliczności uchwalenia artykułów henrykowskich i ich rolę,
- przedstawia zasady wolnej elekcji,
- wymienia przyczyny i skutki wojen Rzeczypospolitej Obojga Narodów z sąsiadami w XVII w. (z Rosją, Szwecją i Turcją),
- wyjaśnia przyczyny, cele i skutki powstania Chmielnickiego na Ukrainie,
- wyjaśnia pojęcia: liberum veto, bezkrólewie,
- wyjaśnia pojęcia: monarchia absolutna, monarchia absolutna oświeceniowa, monarchia parlamentarna,
- wymienia przyczyny i skutki wojny o niepodległość USA,
- rozpoznaje na obrazach z epoki postaci Tadeusza Kościuszki, Stanisława Augusta Poniatowskiego, carycy Katarzyny II,
- opisuje monteskiuszowską zasadę trójpodziału władzy,
- wie które zdarzenie uznaje się za początek wielkiej rewolucji francuskiej,
- wymienia główne idee epoki Oświecenia,
- przedstawia wkład Polaków w walkę o niepodległość USA,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wielkiej wojny północnej z początku XVIII w.,
- wyjaśnia znaczenie traktatu trzech czarnych orłów dla losów Rzeczypospolitej,
- wyjaśnia znaczenie powstania Szkoły Rycerskiej w Warszawie i Collegium Nobilium,
- wymienia osiągnięcia Stanisława Augusta Poniatowskiego w dziedzinie nauki, gospodarki, kultury i sztuki,
- wyjaśnia znaczenie konfederacji barskiej dla losów Rzeczypospolitej,
- wymienia kilka najważniejszych reform Stanisława Augusta Poniatowskiego,
- wyjaśnia pojęcie prawa kardynalne,
- wymienia najważniejsze reformy, wprowadzone przez uchwalenie Konstytucji 3 Maja,
- ocenia znaczenie zawiązania konfederacji targowickiej dla losów Rzeczypospolitej,
- rozpoznaje rozbiory Rzeczypospolitej Obojga Narodów na mapie,
- opisuje okoliczności utworzenia Legionów Polskich we Włoszech.

5. Na ocenę dopuszczającą uczeń/uczennica:

- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wielkich odkryć geograficznych,
- wymienia najważniejszych renesansowych twórców kultury (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Mikołaj Kopernik, Galileusz),
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki reformacji i kontrreformacji,
- zna daty: Hołdu Pruskiego, Unii Lubelskiej, bitwy pod Wiedniem, wielkiej rewolucji francuskiej, I, II, III rozbioru Rzeczypospolitej, uchwalenia Konstytucji 3 Maja, powstania kościuszkowskiego, utworzenia Księstwa Warszawskiego,
- zna postaci: Krzysztof Kolumb, Zygmunt I Stary, Zygmunt II August, Stefan Batory, Zygmunt III Waza, Jan Kazimierz Waza, Jan III Sobieski, Ludwik XIV, Piotr I Wielki, Tadeusz Kościuszko, Kazimierz Pułaski, Stanisław August Poniatowski, Józef Poniatowski,
- wyjaśnia pojęcia: lenno, autonomia, innowierca, dwór, import, eksport, złoty wiek,
- zna nazwę państwa polsko-litewskiego po zawarciu Unii Lubelskiej – Rzeczypospolita Obojga Narodów (R.O.N.),
- wymienia wyznania religijne na ziemiach polskich w epoce nowożytnej,
- wymienia grupy narodowościowe, zamieszkujące ziemie polskie w epoce nowożytnej,
- zna pojęcie wolnej elekcji,
- wyjaśnia pojęcie wiek wojen,

- rozpoznaje główne przyczyny i skutki wojen Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. z sąsiadami (Rosją, Szwecją i Turcją),
- wymienia podstawowe przyczyny i skutki powstania Chmielnickiego na Ukrainie,
- wyjaśnia pojęcie potop szwedzki, car,
- wie w którym wieku powstały USA,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wojny o niepodległość USA,
- zna postać pierwszego prezydenta USA,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wielkiej rewolucji francuskiej,
- wymienia nazwiska Polaków, odgrywających szczególną rolę w walce o niepodległość USA,
- wymienia najważniejsze reformy Sejmu Wielkiego (w tym uchwalenie Konstytucji 3 Maja),
- zna miejsce zawiązania konfederacji, skierowanej przeciwko Konstytucji 3 Maja,
- wyjaśnia znaczenie pojęcia powstanie (zbrojne, narodowowyzwoleńcze),
- wie kto stanął na czele powstania w 1794 r.,
- wie kim byli kosynierzy,
- zna wynik wojny o obronę Konstytucji 3 Maja i powstania kościuszkowskiego,
- wymienia najważniejsze przyczyny i skutki wojny o obronę Konstytucji 3 Maja i powstania kościuszkowskiego,
- wie które państwa uczestniczyły w rozbiorach Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

6. Na ocenę niedostateczną uczeń/uczennica nie opanował/a nawet części podstawowej wiedzy i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej.